

Ozair je 28letý muž žijící v italském Miláně. Pochází ze severovýchodního Afghánistánu a v Itálii žije již dva roky poté, co byl nucen uprchnout ze své země, když se v létě 2021 dostal k moci Taliban.

Po dlouhém boji o to, aby se k němu do Itálie mohla připojit jeho rodina, se s ní na začátku letošního roku konečně shledal. Toto je jeho příběh.

Ozairův raný život v Afghánistánu

Ozairova rodina tragicky poznala, že byla kvůli změně režimu vysídlena ze svých domovů. Když byl v polovině 90. let ještě dítě, byla jeho rodina nucena uprchnout z Afghánistánu a ukrýt se v Íránu, když se k moci poprvé dostal Tálibán. Nakonec se počátkem roku 2000 vrátili a znovu se usadili v rodné provincii Tachár na severovýchodě země, kde se jejich semknutá rodina rozrostla na čtyři chlapce a čtyři dívky. Ozair byl třetí nejstarší.

Afghánistán byl v té době úžasným místem k životu, plným naděje do budoucna, říká Ozair: *Pro mou generaci to byla jedna z nejlepších zkušeností, které jsme mohli poznat. Něco jsme budovali, šli jsme za svými sny, vydali jsme se cestou, kterou jsme chtěli, a měli jsme možnosti dělat to, co jsme chtěli, které předchozí generace neměly.*

V roce 2006 navštívil provincii Tachár italský novinář. Ozair doprovázel svého otce a bratrance, kteří novináři pomáhali jako tlumočníci. Ozair netušil, že tato zkušenost – jeho první setkání s někým z Itálie – mu jednoho dne možná zachrání život.

Když Ozair dospíval, přitahovala ho práce humanitárních organizací, jako je Mezinárodní záchranný výbor (IRC), které působily v Afghánistánu. Vzpomíná si, že se učil anglicky s pomocí materiálů, které mu poskytl IRC, a že si ve slovníku vyhledával, co znamená slovo „záchrana“. Myšlenka poskytovat pomoc lidem v nouzi ho oslovila a byl rád, že konečně může začít svou kariéru humanitárního pracovníka v Kábulu.

Právě v době, kdy tam pracoval pro Norskou radu pro uprchlíky, se v zemi ozývaly první hlasy o změně moci – USA a jejich spojenci stahovali svou vojenskou přítomnost z Afghánistánu a očekávalo se, že zemi opět ovládne Taliban. Pro všechny Afghánce to byla děsivá a nejistá doba. Ozairova rodina se dohodla, že bude držet pohromadě jako rodina – ať už zůstane v Afghánistánu, nebo uteče jinam.

Jednoho dne na začátku srpna 2021 bylo Ozairovi řečeno, aby opustil svou kancelář, protože už není bezpečná. Týden zůstal ve svém domě, neustále komunikoval se svými rodiči a sourozenci na severu ve vzdáleném Takharu a ujišťoval se, že jsou všichni v bezpečí uprostřed hrozby dalšího konfliktu.

Cesta z Afghánistánu do Itálie

Dvacátého srpna kolem jedenácté hodiny večer zazvonil Ozairovi telefon. Byl to jeho bratranec žijící v Německu. Ozair se dozvěděl, že jejich přítel z minulosti – italský novinář – sleduje vývoj v Afghánistánu a díky svým konexím se mu podařilo zajistit místo v italském vojenském letadle, které evakuuje lidi ze země. Ozair žil v Kábulu a byl logickou volbou, ale bylo to jen jedno místo – a on byl součástí desetičlenné rodiny. Ozair stál před nemožným rozhodnutím – jeho rodina se zavázala zůstat, nebo společně odejít. Nikdy neuvažoval o možnosti, že by musel odejít sám.

Jeho rodina byla neoblomná, že musí využít příležitosti k útěku. Ať už skončí kdekoli, může pracovat na tom, aby se rodina znovu spojila. O dvě hodiny později mu bratranec zavolal zpět s instrukcemi: Ozair se měl co nejdříve vydat na letiště s cestovními doklady.

Měl jen málo času, a tak si nacpal do batohu věci na převlečení a doklady o vzdělání. Všechno ostatní nechal být: *Všechno ostatní – celý svůj život – jsem si sbalil do hlavy. Vše, čeho jsem dosud dosáhl, svou práci, vše, co jsem vybudoval, jsem si nacpal do paměti.*

Ozair dorazil na letiště v Kábulu v časných ranních hodinách a byl konfrontován s děsivou scénou stovek lidí, kteří se zoufale snažili překonat vnější brány ve snaze uprchnout ze země. Ani poté, co se prodral davem, netušil, kam letí – jeho bratranec si nemohl být jistý, do jaké země letadlo poletí.

Brzy zjistil, že jeho let je potvrzen na 19 hodin toho večera – do Itálie. Nastoupil do letadla spolu s mnoha dalšími evakuovanými – k jeho úlevě včetně dvou bratranců a jejich dětí. Letadlo nemělo žádná sedadla a bylo přeplněné k prasknutí – cestující museli sedět na podlaze a Ozair a jeho bratrance se střídali ve stání, zatímco ostatní seděli a starali se o malé děti.

Bylo ráno 23. srpna 2021, když vojenské letadlo konečně přistálo v Římě. Ozair cítil štěstí, že se dostal z Afghánistánu, „ale kromě toho, že jsem tam nechal rodinu, jsem měl pocit, že jsem tam nechal i sám sebe,“ řekl. „Tohle už nebyl ten Ozair, kterého jsem znal.“ Po dvou týdnech karantény v Římě byl Ozair převezen do přijímacího zařízení pro uprchlíky a žadatele o azyl v Pesaru na východě Itálie.

Ozairovi bylo 26 let a byl sám. Bylo to pro něj velmi těžké období, kdy se vyrovnával s novou realitou. V první řadě myslel na to, aby přivezl své rodiče a sourozence z Afghánistánu do Itálie, ale nemohl požádat o sloučení rodiny, dokud nedostane od italského státu doklady o pobytu. Tváří v tvář dlouhému čekání ve vzdáleném přijímacím středisku se Ozair soustředil na četbu a cvičení, které mu pomáhaly zvládnout a zpracovat jeho zážitky.

Získání povolení k pobytu a budování nového života

Podání žádosti o oficiální pobytový status v Itálii byl časově náročný proces, a přestože Ozairovi pomáhal pracovník, snažil se orientovat v italském imigračním systému. Informace nebylo snadné najít, procesy byly velmi složité a neexistovala možnost pomoci v jiných jazycích prostřednictvím tlumočnicků, což bylo obzvláště obtížné. Jakmile Ozair tyto překážky konečně překonal a v následujícím roce mu byl udělen pobyt, dychtivě zahájil proces žádosti o sloučení rodiny v naději, že do Itálie přiveze oba své rodiče a sourozence. Přestože se kritéria pro sloučení rodiny vztahovala pouze na nezaopatřené děti a staré rodiče žadatele, trval na tom, aby do žádosti uvedl i jména svých sourozenců.

Ozair se cítil pozitivně a nadšeně a zaměřil se na to, aby se stal soběstačným a mohl podporovat svou rodinu, až přijede. Přihlásil se na kurzy italštiny a začal se ucházet o práci ve svém oboru v naději, že bude opět pracovat pro humanitární organizaci. Byl nadšený, když mu bylo nabídnuto místo finančního pracovníka v Miláně v organizaci IRC, která ho v mládí inspirovala. Po příjezdu z Afghánistánu do Itálie si Ozair našel práci ve svém oboru a pracoval pro kancelář IRC v italském Miláně. IRC si pamatoval z dětství, kdy IRC prováděla humanitární operace v Afghánistánu.

Když se Ozair zabydlel v novém životě v Miláně, hrál zničující hru na čekání. Jednoho dne však konečně obdržel rozhodnutí, na které čekal: Jeho matka a otec byli schváleni. Jeho mladší sourozenci – včetně sedmiletého a třináctiletého bratra – však nikoli. Ozairovi rodiče je v žádném případě nemohli nechat v Afghánistánu samotné. A co hůř, podmínky pro ženy v Afghánistánu se začaly zhoršovat, protože čelily stále větším překážkám v přístupu ke vzdělání a zaměstnání. Ozair se obával o své sestry, které zůstaly v Afghánistánu.

Zoufalý Ozair se proti rozhodnutí odvolal, ale bylo mu znovu a znovu sděleno, že kritéria se na sourozence nevztahují – bez ohledu na jejich věk, míru závislosti na ostatních členech rodiny nebo nebezpečí, kterému by mohli sami v Afghánistánu čelit. Naštěstí v té době italská vláda oznámila vytvoření nových „humanitárních koridorů“ - bezpečných a legálních cest k přesídlení afghánských uprchlíků ze třetích zemí, jako je Írán a Pákistán, do Itálie. Tyto koridory byly vytvořeny v reakci na humanitární krizi v Afghánistánu a zahrnovaly úzkou spolupráci několika italských vládních orgánů, organizací občanské společnosti a mezinárodních organizací.

Italský program humanitárních koridorů

Poté, co se Ozair setkal s nepřekonatelnými překážkami, které mu bránily přivést celou rodinu do Itálie v rámci procesu slučování rodin, požádal prostřednictvím zapojených organizací občanské společnosti o nový italský program „humanitárního koridoru“. Byl to jednoduchý proces. Aby mohla Ozairova rodina získat podporu, musela opustit Afghánistán a dočasně se usadit v uprchlickém táboře v Pákistánu. Uplynuly další měsíce, než se jejich žádosti zpracovávaly a dokumenty ověřovaly, než konečně přišla fantastická zpráva, že byli schváleni.

Brzy poté byly pro Ozairovu matku a jeho mladší sourozence objednány letenky z Pákistánu do Říma a krátce poté se k nim měl připojit i jeho otec. Prvního srpna 2023 přivítal Ozair svou matku a sourozence na letišti v Římě a odvezl je do jejich nového domova v malé vesnici nedaleko Milána. A rodina se nakonec znovu setkala o měsíc později, když do Itálie dorazil Ozairův otec.

Ačkoli Ozair má ještě jednoho staršího bratra a sestru žijící v Afghánistánu, je šťastný, že má rodiče a mladší sourozence opět pohromadě. Ví, že jsou v bezpečí a že si v Itálii mohou začít budovat nový život. Ozairova rodina se konečně shledává na letišti v Římě. Rodina narazila na mnoho překážek, když se snažila všechny přesunout z Afghánistánu do Itálie, ale nakonec se to podařilo díky humanitárním koridorům zřízeným italskou vládou.

Když se Ozair ohlíží zpět na odchod z Afghánistánu a na problémy, kterým čelil při snaze dostat svou rodinu do Itálie po dobu téměř dvou let, filozoficky hodnotí překážky, kterým čelil: „*Tedy se to nemělo stát – teď se to mělo stát.*“

Současnost a pohled do budoucnosti

Od chvíle, kdy Ozair opustil Afghánistán, uplynuly dva roky, během nichž prožil mnoho vzestupů i pádů. Když Ozair poprvé přijel do Itálie, měl pocit, že v Afghánistánu nechal „starého Ozaira“. Je však „šťastný a hrdý“ na nového Ozaira, kterým se stal, a na zcela nový život, který si vybudoval pro sebe a svou rodinu.

Přestěhovat se do nové země je vždycky těžké, ať už jste odkudkoli nebo pocházíte odkudkoli. Ale já se cítím super šťastný. Jsem teď na cestě, kterou jsem pro sebe chtěl. Na základě svých zkušeností s italským imigračním systémem by si přál, aby italský stát poskytoval jasnější pokyny k tomuto procesu a sděloval je v různých jazycích, aby nově příchozí lidé na cestě snáze pochopili proces a začali znovu budovat svůj život: Chci, aby se nově příchozí Afghánci a další lidé usadili a začlenili do italské společnosti. Chci je vidět, jak pracují, aby dosáhli svých snů, protože tyto příležitosti zde existují. V Afghánistánu je tolik Afghánců, kteří nemají stejné příležitosti.

Když sleduje zprávy a vidí záběry ničivých ztroskotání lodí ve Středozezemní moři, vzpomene si na svou vlastní cestu a je vděčný, že jeho rodina nebyla nucena riskovat život na nebezpečných cestách za bezpečím.

Ozair a jeho rodina sice měli přístup k italskému programu humanitárních koridorů, ale proces slučování rodin je třeba zlepšit, naléhá Ozair: „Vymyslete nové způsoby, jak celou rodinu spojit dohromady.“

Vzhledem k tomu, že více než 2 miliony uprchlíků na celém světě potřebují přesídlení – je třeba udělat více pro to, aby se zranitelní lidé, kteří potřebují pomoc, dostali do zemí, jako je Itálie, říká Ozair: *Jednou z největších potřeb v současné době je vytvořit více bezpečných cest pro příchod lidí. Víme, že lidé riskují své životy, aby sem mohli přijít. Pokud by EU a země vytvořily více bezpečných cest pro lidi, zachránili bychom spoustu životů.*

<https://www.rescue.org/eu/article/ozairs-story-one-afghans-battle-be-reunited-his-family-italy>